

Türkiye yaptığı üretimle dünyada Çin'den sonra en büyük kavun üretici ülkedir.

Kavunun belli başlı tüketim işleme şekilleri:

Taze olarak, taze salata olarak (Acur), kavun reçeli, pasta yapımında, dondurma yapımında, deveye suyu olarak, meyveli yoğurt yapımında, meyve salatası olarak, turşu yapımında (acur ve ham kavun), çorba yapımında ve parfümeride.

Kavunun Besin İçeriği (100 g meyvede):

Kavun az enerji veren bir sebzedir, ayrıca protein içeriği de çok yüksek değildir.

Kalori	: 20-40 kcal	Su	: % 87-92
Mineral Tuzlar	: % 0,4-0,5	Protein	: % 0,6-1,2
Yağ	: % 0,1-0,2	Nişasta	: % 0,1-0,3
Selüloz	: % 0,5-0,6	Pektin	: % 0,1-0,3
Glukoz+Fruktoz	: % 0,1-0,3	Sakkaroz	: % 3-9,5

Yetiştirme Tekniği

Kavun tek yıllık bir bitkidir. Yerde sürünerek gelişen bir türdür.

Tohumları; 15 °C nin üzerindeki sıcaklıklarda ortalama 8-10 günde çimlenir ve ilk başta bitki kazık kök oluşturur, ondan sonra yan kökler gelişir.

Köklerin ; % 80'lik kısmı 30-40 cm de,
% 20'lik kısmı 40- maksimum 100 cm derinlikte yer alır.

İlk çimlenme olayından sonra 3-4 yaprak oluşana kadar bitki dik bir şekilde gelişir, daha sonra sürünerek gelişmesine devam eder. Gövde üzerindeki her boğumda vegetatif tomurcuk bulunur. Ana gövde üzerindeki ilk 2-4 tomurcuk kuvvetli gelişir ve bir o kadar koltuk sürgünü

verir. İkincil dallardan çıkar üçüncül dallar ise meyve dallarıdır, bunlar ilk iki göz dişi çiçek, sonrakiler ise erkek çiçek oluşturur. Ana gövde üzerinde 4. boğumdan itibaren ise sülükler ve erkek çiçekler oluşur. Gövde yuvarlak ve üzeri tüylüdür. Yaprakları ise oldukça geniş, iri ve tüylüdür.

Çiçekleri monoik, andromonoik, gynoik ve erselik olabilmektedir. Kültür çeşitlerinin çoğunluğu andromonoik çiçek yapısına sahiptir. Acur genel olarak monoik veya erselik çiçek yapısına sahiptir.

Erkek çiçekler yaprak koltuklarından 3-5 li demetler halinde çıkarlar. Meyve dalının ilk iki boğumunda dişi çiçek, sonrakilerde ise erkek çiçek meydana gelir. Bitki üzerinde erkek ve dişi çiçekler çok fazladır. Erkek ve dişi çiçek oluşumu üzerine hormonal denge ve iklim koşulları etkilidir.

Vegetasyon Süresi

Dikimden 35 gün sonra ilk dişi çiçek, bundan 35 gün sonra ilk hasat, bundan 30 gün sonra hasat sonudur. Vegetasyon süresi ortalama 100 gündür, kışlık kavunlarda ise bu süre 150 güne kadar çıkabilir.

1 gramında 20-50 tohum bulunur. Tohumlar 5 – 10 °C koşullarında 4-5 yıl canlılığını sürdürebilir.

Ekolojik İstekleri

Toprak: Derin, iyi havalanan, besin maddelerince zengin, su tutma yeteneği yüksek, hafif asidik, tuzluluğu düşük ve PH= 6-7,5 olan toprak koşullarından hoşlanır.

Sıcaklık: Sıcaklıktan oldukça hoşlanır. Tohumların çimlenebilmesi için minimum sıcaklığın 15 °C olması gerekir.

- Sıcaklık 20 °C olursa 8 günde,
- Sıcaklık 25 °C olursa 4 günde,
- Sıcaklık 30 °C olursa 3 günde,
- Sıcaklık 35 °C ve üzeri olursa çimlenmede bozukluklar görülür.
- Sıcaklık 40 °C olursa çimlenme olmuyor.

Işık: Yüksek ışıktan hoşlanır, minimum 5000 lüx ışık şiddeti bulunması gerekir.

Nem: Yüksek nemden hoşlanmaz. Optimum %60-70 olmasını ister. Aşırı nemde fungal (Mildiyö) ve bakteriyel hastalıklar başlar. Ayrıca aşırı nem vegetatif gelişmeyi hızlandırır ve daha fazla yaprak oluşur. Düşük nemde trips ve kırmızı örümcek gibi zararlılar ile külleme gibi fungal hastalıklar görülür.

Yetiştiricilik: Açıkta tohum ekimi veya zamandan kazanmak amacıyla fideyle yetiştiricilik yapılabilir. Tohumlar fide yetiştiriciliğinde doğrudan viyollere veya fide torbalarına ekilir. Fide harcı formaldehit ile ilaçlanır.

Ekim-dikimden önce toprak derin bir sürüm yapılır, 4-5 ton/da çiftlik gübresi uygulanır. Ardından toprak orta-derin bir işleme yapılır. Açıkta yetiştiricilikte dekara 150-205 gr tohum atılır. Bitki sıklığı yetiştirme ortamına göre değişir.

Açıkta yetiştiricilikte: 1,5-3 x 0,4-0,8 m (kuru ve sulu yetiştiriciliğe göre değişir).

Böylece açıkta kuru tarım yetiştiricilikte 500-700 bitki/da, sulu tarım yetiştiricilikte ise 800-1250 bitki/da bırakmak hedeflenir. En uygun aralık ve mesafe 1,6-2 m x 50-60 cm'dir. Bu mesafeler çeşidin geççi veya erkenci olmasına göre değişir.

Bakım: Eđer malçlama yapılmadıysa, ilk yabancı ot kontrolü dikimi izleyen 3. veya 4. haftada birinci çapalama, 2. çapalama ise 1. çapadan 15-20 gün sonra yapılır (2. çapada bitki boyu 75 cm'e ulaşır).

Açıkta yetiştiricilikte koyu renkli malçlar tavsiye edilir, bunun sebebi yabancı ot kontrolünü sağlamaktır.

Sulama: Dikimden sonra can suyu verilir. Kavunlarda ekimden ilk çiçeklenmeye ve meyvenin irileşmesine kadar fazla su ihtiyacı vardır. Bu safhadan olgunlaşmaya kadar git gide azalır. Mutlaka olarak damla sulama yapılmalıdır.

Gübreleme: Çiftlik gübresi açıkta 4-5 ton/da, serada 5-10 ton/da verilmelidir. Çiftlik gübresi; toprağın mikrobiyolojik aktivitesini artırır, mineral beslemeyi düzenler, toprak nemindeki değişimleri dengeler, toprak sıcaklığını artırır.

Dekardan alınması istenilen ürün miktarı için verilecek saf gübre miktarları aşağıda verilmiştir.

Yetiştirme Sistemi	N	P ₂ O ₅	K ₂ O	MgO
Açıkta kuru tarım				
2 ton ürün için	5,0	2,3	11,2	1,3
Açıkta sulu tarım				
4,7 ton ürün için	15,3	5,8	29,5	4,1
6,7 ton ürün için	28,3	13,7	50,3	7,7

NOT: Mutlaka toprak tahlili yaptırılmalıdır.

Fertigasyonda gübreler, haftalık olarak verilir. Fakat genelde P taban gübresi olarak verilir. N ve K'un 1/3 ü taban, 1/3 ü ilk dişi çiçek oluşumunda (ilk çapada yani dikimden 3-4 hafta

sonra), 1/3' ü 2. çapalamadan hemen önce (meyveler ceviz büyüklüğünde iken) verilir.

Tozlanma ve Döllenme: Sabah erken saatlerde arılarla yapılır.

Hasat: Çitilerin oluşumu hasadı belirler. Meyve sapındaki tüylerin azalması ve dokununca dökülmesi, kokunun oluşması, çiçek çukuru kısmının yumuşaması, meyve sapındaki kulakçığın kuruması, kantalup tipi kavunlarda sapın meyveden ayrılması (ama isteğimiz 1-2 cm yukarisından koparılması) ve kuru maddenin %9-15'e ulaşması hasad zamanını belirler.

Muhafaza: Kavunlar 4-6 °C sıcaklıkta %85-90 oransal nemde 10-15 gün muhafaza edilir. Kışlık kavunlarda muhafaza ile ilgili henüz çalışma yapılmadığından muhafazası hakkında kesin bilgi bulunmamaktadır.

🏠: Alparslan Türkeş Bulvarı, No: 492
33740, Erdemli / MERSİN
🌐: <https://arastirma.tarimorman.gov.tr/alata>
@: alata@tarimorman.gov.tr
☎: 0 324 518 00 52
📠: 0 324 518 00 80

T.C.

TARIM ve ORMAN BAKANLIĞI

Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü

Alata Bahçe Kùltürleri Araştırma Enstitüsü

Açıkta Kavun Yetiştiriciliği

Dr. Veysel ARAS

Mersin-2022